

Vec C-58/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

1. február 2021

Vnútroštátny súd:

Verwaltungsgericht Wien

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

21. január 2021

St'ážovateľ:

FK

Žalovaný orgán:

Rechtsanwaltskammer Wien

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Sociálne zabezpečenie – Aplikovateľné právo – Advokáti – Starobný dôchodok – Podmienky pre poskytnutie – Zrieknutie sa výkonu advokácie v tuzemsku a v zahraničí

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ako aj preskúmanie, či dôchodkové predpisy, ktoré v Rakúsku platia pre advokátov, sú v súlade s právom Únie; článok 267 ZFEÚ.

Prejudiciálne otázky

1. Ako sa má vykladať článok 13 ods. 2 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ak sa centrum záujmu osoby z kvantitatívneho pohľadu nachádza v nečlenskom štáte, v ktorom má osoba aj svoje bydlisko, a táto osoba okrem toho vykonáva činnosť v dvoch členských štátoch (Spolková republika Nemecko a Rakúsko), pričom činnosť je v oboch členských štátoch rozdelená tak, že zreteľne prevažná časť je vykonávaná v jednom členskom štáte (v tomto prípade Spolková republika Nemecko)?

V prípade, že z výkladu tohto ustanovenia vyplýva právomoc Rakúska, predkladá sa [nasledovná otázka]:

2. [Sú] ustanovenia § 50 ods. 2 bodu 2 písm. c) podbodu aa) Rechtsanwaltsordnung (Advokátsky poriadok) a z toho vychádzajúce ustanovenie § 26 ods. 1 bod 8 Satzung Teil A 2018 (Stanovy časť A z roku 2018) z pohľadu práva Únie prípustné alebo porušujú právo Únie, ako aj práva garantované právom Únie tým, že pre poskytnutie starobného dôchodku sa ako podmienka vyžaduje zrieknutie sa výkonu advokácie v tuzemsku a v zahraničí [§ 50 ods. 2 písm. c) podbod aa)], respektíve kdekoľvek (§ 26 ods. 1 bod 8 Satzung Teil A 2018)?

Uvedené predpisy Únie

Charta základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“): články 15, 17, 20 a 21;

ZFEÚ: články 49 a 56;

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia: články 2, 3, 11, 13, 50 a 87;

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia: články 14, 45 a 47.

Uvedené vnútroštátne predpisy

Rechtsanwaltsordnung (RAO) (Advokátsky poriadok): § 49 a 50;

Verordnung der Vertreterversammlung des Österreichischen Rechtsanwaltskammertages über die Versorgungseinrichtungen Teil A der österreichischen Rechtsanwaltskammern (Satzung Teil A 2018) (Nariadenie zhromaždenia zástupcov rakúskej advokátskej komory o inštitútoch sociálneho zabezpečenia rakúskej advokátskej komory, Časť A): § 26.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Verwaltungsgericht Wien (Správny súd Viedeň, Rakúsko) má posúdiť sťažnosť advokáta (ďalej „sťažovateľ“) voči rozhodnutiu Rechtsanwaltskammer Wien (advokátska komora vo Viedni).
- 2 Sťažovateľ má ako poľskú, tak aj nemeckú štátnu príslušnosť a ako advokát pôsobil, respektíve pôsobí čiastočne v troch štátoch (Nemecko, Švajčiarsko a Rakúsko).
- 3 Svoju činnosť pritom koncentroval najprv na Nemecko a neskôr (do dnes) na Švajčiarsko. V Rakúsku naopak ako advokát pôsobil v porovnateľne menšom rozsahu. Takto tam odpracovaný pracovný čas a aj tam dosiahnutý obrat nikdy neprekročil 10 % jeho celkového pracovného času, respektíve jeho celkového obratu.
- 4 Sťažovateľ nemal v Rakúsku nikdy bydlisko. Centrum jeho súkromného života sa v období 1996 až 2007 nachádzalo v Nemecku, potom vo Švajčiarsku.
- 5 Sťažovateľ podal advokátskej komore vo Viedni žiadosť o priznanie predčasného starobného dôchodku. V tejto žiadosti uviedol, že sa zrieka povolenia vykonávať advokáciu v Rakúsku, nie však povolení v Nemecku a vo Švajčiarsku.
- 6 Advokátska komora vo Viedni svojím rozhodnutím žiadosť sťažovateľa o priznanie predčasného starobného dôchodku zamietla. Odôvodnila to tým, že sťažovateľ naďalej pôsobí ako advokát v Nemecku a vo Švajčiarsku a tým nie je splnená podstatná podmienka pre priznanie predčasného starobného dôchodku (pozri nižšie bod 7).

Základné argumenty účastníkov konania vo veci samej

- 7 Podľa názoru advokátskej komory sa predčasný starobný dôchodok môže v Rakúsku poskytnúť len vtedy, ak sa žiadateľ na celom svete zriekne práva na výkon advokácie. To vyplýva najmä z § 26 ods. 1 bodu 8 Satzung Teil A 2018.
- 8 Podľa názoru sťažovateľa to porušuje právo Únie, najmä slobodu usadiť sa a slobodné poskytovanie služieb.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 9 Prvou otázkou sa má najprv objasniť aplikovateľné právo. Je totiž sporné, či sa rakúske právo vôbec aplikuje.
- 10 Aplikovateľné právo v zásade nadväzuje na miesto hlavnej zárobkovej činnosti.
- 11 Pre osoby, ktoré zvyčajne vykonávajú činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby v dvoch alebo troch členských štátoch, článok 13 ods. 2 nariadenia č. 883/2004 určuje, podľa akých kritérií sa majú zistiť právne predpisy, ktoré sa majú uplatniť. Podľa neho osoba, ktorá je obsiahnutá v článku 13 ods. 2, podlieha buď právnym predpisom členského štátu bydliska alebo ak podstatnú časť svojej činnosti nevykonáva v tomto členskom štáte, právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza centrum jej záujmu.
- 12 Sťažovateľ má svoje hlavné bydlisko vo Švajčiarsku, kde aj z kvantitatívneho hľadiska vykonáva podstatnú časť svojej činnosti. Popritom je z kvantitatívne podstatne menšej časti ešte činný v dvoch členských štátoch (Nemecko a Rakúsko), pričom prevažná časť tejto činnosti sa nachádza v Nemecku.
- 13 Vzniká otázka, ako sa má chápať článok 13 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 883/2004 v prípade ako tento, v ktorom sa ako centrum záujmu osoby, tak aj jej bydlisko nachádza mimo členského štátu a doslovný výklad tohto ustanovenia by mal za následok, že sa právne predpisy členského štátu vôbec neuplatnia. Ak by výklad článku 13 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 883/2004 predsa len viedol k tomu, že sa majú uplatniť právne predpisy členského štátu, nie je jasné, ktoré právne predpisy (teda právne predpisy ktorého členského štátu) sa majú uplatniť, ak dotknutá osoba svoju činnosť vykonáva vo viacerých členských štátoch v rôznom rozsahu.
- 14 V prípade, ak sa uplatní rakúske právo, druhou otázkou sa má objasniť, či § 50 ods. 2 bod 2 písm. c) podbod aa) Rechtsanwaltsordnung, podľa ktorého je podmienka pre nárok na starobný dôchodok „zrieknutie sa výkonu advokácie v tuzemsku a v zahraničí“, a z toho vychádzajúce ustanovenie § 26 ods. 1 bod 8 Satzung Teil A 2018, podľa ktorého podmienkou pre nárok na starobný dôchodok je zrieknutie sa práva na výkon advokácie kdekoľvek, je v súlade s právom Únie.
- 15 Tieto ustanovenia by totiž mohli porušovať najmä slobodu usadiť sa podľa článku 49 ZFEÚ, keďže v predmetnom prípade je na jednej strane daná

cezhraničná súvislosť a na druhej strane sa advokátom spornými rakúskymi ustanoveniami bráni usadeniu sa.

- 16 Do úvahy prichádza aj porušenie vlastníckeho práva podľa článku 17 Charty. Záruka majetku v práve Únie totiž chráni majetkovoprávne záujmy v súvislosti so zákonom upravenými sociálnymi dávkami ako najmä dôchodkové dávky. Obmedzenia základného vlastníckeho práva vyžadujú zákonný základ a musia byť odôvodnené cieľmi Únie, ktoré slúžia všeobecným záujmom, byť vhodné na dosiahnutie cieľa, ako aj byť primerané. To, či sú všetky tieto podmienky splnené, je sporné.
- 17 Rakúska úprava by ďalej mohla porušovať slobodu poskytovať služby podľa článku 56 ZFEÚ, právo na prácu a [právo] získať a vykonávať slobodne zvolené povolanie z článku 15 Charty, a zákaz diskriminácie podľa práva Únie.

PRACOVNÝ DOKUMENT